

slag noget før? Nu diskuterer vi forslaget. Altså kan man dog ikke beslutte sig i de to partier.

Man har bebrejdet os, at vi ville debatten. Nu har man bebrejdet os, at man ikke får debatten noget før. Det er godt nok svært at fange mennesker i den sindstilstand på det tidspunkt, hvor de lige præcis er parate til at diskutere det, det drejer sig om, nemlig selvmord og ikke alle mulige underlige, sære hjørner af proceduren.

Kl. 13.20

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 196:

Forslag til folketingsbeslutning om øget lighed i alderdommen.

Af Ole Sohn (SF) m.fl.

(Fremsat 23/4 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Beskæftigelsesministeren (Henriette Kjær, fg.): Jeg skal med det samme sige, at regeringen ikke kan støtte beslutningsforslaget.

Det er ikke så længe siden, at Folketinget behandlede et andet beslutningsforslag fra SF, nemlig B 125, og det gik ud på, at grundbeløbet skulle reguleres mindre end i dag. Til gengæld skulle pensionstillægget reguleres mere, således at den samlede folkepension blev mere indtægtsafhængig. Dermed ville pensionister med væsentlige arbejdsmarkedspensioner blive ramt. Ligesom tilfældet er med det foreliggende forslag, var begrundelsen for beslutningsforslaget en opfattelse af, at uligheden i alderdommen er

stærkt stigende. Dette beslutningsforslag blev nedstemt med et stort flertal.

Nu forsøger SF så igen. Denne gang ikke ved at ramme dem, der har sparet op til alderdommen ved hjælp af arbejdsmarkedspensioner, nej, nu skal alle sikres arbejdsmarkedspensioner. Det kan da umiddelbart virke mere tiltalende end at begynde at pille ved folkepensionen og skabe utryghed om denne. Men også dette beslutningsforslag hviler på nogle forudsætninger og antagelser, som ikke holder.

Jeg er ikke enig i den opfattelse, at den økonomiske ulighed i alderdommen er stigende. I rapporten om de ældres økonomiske vilkår, som kom sidste efterår, blev det slået fast, at de ældres indkomstfordeling er mere ensartet end den øvrige befolknings. Rapporten dokumenterer også, at der kun er meget få ældre og færre end i befolkningen som helhed, der kan henregnes til lavindkomstgruppen.

Rapporten slår endvidere fast, at spredningen i arbejdsmarkedspensionerne bliver mindre fremover. Det skyldes, at udbygningen af arbejdsmarkedspensionerne i de senere år er kommet de forholdsvis lavtlønnede grupper på arbejdsmarkedet til gode. Samtidig vil andelen af folkepensionister, der modtager ATP, stige væsentligt.

Jeg mener ikke, at de grupper, forslaget omhandler generelt, har et pensionsproblem. Det bekræftes efter min mening af en række undersøgelser, der er gennemført de senere år. Dermed være selvfølgelig ikke sagt, at man ikke kan finde enkeltstående tilfælde.

Ud over den netop nævnte undersøgelse af de ældres økonomiske vilkår kan jeg nævne rapporten fra 2000 om et bæredygtigt pensionssystem. Der blev her foretaget en meget grundig belysning af størrelsen af den såkaldte restgruppe. Det er personer, der ved overgangen til folkepensionen vil få en væsentlig nedgang i deres hidtidige indtægt og dermed levestandard. Det fremgik af undersøgelsen, at det kun drejer sig om få personer. Rapporten konkluderede, at analysen ikke peger på et akut behov for yderligere foranstaltninger.

Jeg kan også nævne redegørelsen om kvinders pensionsmæssige stilling fra 2003, som belyser de pensionsmæssige konsekvenser af kvinders større fravær på arbejdsmarkedet. Undersøgelsen konkluderer, at forskellen mellem mænds og kvinders pensionsindkomst i væsentlig grad skyldes forskelle med hensyn til timeløn og timetal i beskæftigelse. Det er forhold,

som skal løses på arbejdsmarkedet og ikke via pensionssystemet.

Når en række analyser således viser, at rest-gruppeproblemet er beskedent, hænger det sammen med, at regeringen og Folketinget allerede har taget hånd om spørgsmålet, og det hænger også sammen med den måde, vi har indrettet vores pensionssystem på.

Som led i førtidspensionsreformen fra januar 2003 blev der gennemført en forbedring af førtidspensionisternes pensionsopsparing. For nye førtidspensionister blev der således indført obligatorisk ATP-bidrag, og der blev også indført en supplerende arbejdsmarkedspensionsordning for førtidspensionister. Den ordning er frivillig. Staten betaler to tredjedele af førtidspensionistens bidrag til både ATP og den supplerende arbejdsmarkedspensionsordning. Også førtidspensionister, der har fået pensionen efter de tidligere regler, kan vælge frivilligt at tilslutte sig ATP-ordningen og den supplerende arbejdsmarkedspensionsordning. Også her betaler staten to tredjedele af bidraget.

Der er således tale om meget fordelagtige ordninger. Jeg kan jo også nævne, at knap 50.000 førtidspensionister allerede har tilmeldt sig den nye supplerende arbejdsmarkedspensionsordning.

Kl. 13.25

Som jeg var inde på tidligere, stiger andelen af folkepensionister, der modtager ATP, væsentligt. Store grupper uden for arbejdsmarkedet har således i de senere år fået forbedret deres pensionsforhold, når de når folkepensionsalderen.

SF's beslutningsforslag vil i vid udstrækning komme personer til gode, som i forvejen er sikret en væsentlig pensionsdækning. Hvis ønsket er på sigt at forbedre de dårligst stillede pensionisters forhold, så er forslaget ikke særlig målrettet.

Endelig skal jeg ikke undlade at konstatere, at SF endnu en gang har fremsat et forslag, som er fuldstændig ufinansieret. Og det er ikke et af de billigere, tværtimod. Vi har regnet ud, at det vil koste ca. 4 mia. kr. i alt. Det er vel overflødigt at nævne, at regeringen også af den grund vil afvise forslaget, selv om det kunne være interessant at høre, hvad SF vil foreslå af besparelser til at finansiere forslaget. Det ville være interessant at se, om man så synes, man skulle tage pengene fra sygehusene, børnefamilierne eller ældreplejen.

Der må være sammenhæng i tingene, og det er der ikke i SF's forslag, så hvis nogen skulle være i tvivl, gentager jeg gerne, at regeringen ikke kan støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Er det helt forbigået den fungerende beskæftigelsesminister, at sådan som forslaget er formuleret, er det formuleret på en sådan måde, at det hedder lighed i alderdommen. Jeg håber, at den fungerende beskæftigelsesminister er enig med os Socialdemokrater i, at selv om man har disse kompensationsordninger på grund af sin arbejdsløshedsunderstøttelse, så giver det ikke den samme dækning, som hvis man havde været omfattet af en arbejdsmarkedspension og havde haft et fuldtidsarbejde.

Der er altså her tale om den forskel, som der er, og der er jo mange grunde til, at der kan være en forskel, for vi ønsker jo netop et fleksibelt arbejdsmarked. Jeg går ud fra, at det er man også enig med os Socialdemokrater i, nemlig at vi ønsker at have et fleksibelt arbejdsmarked, hvor der kan være tale om, at man i perioder kan have en arbejdsløshed.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Henriette Kjær, fg.): Som sagt mener jeg bestemt også, at vi har nogle gode ordninger, og vil kan jo se, at udviklingen går i den rigtige retning.

Derudover vil jeg også nævne, at man jo har taget højde for i det danske system, at der er nogle, der er mindre bemidlede end andre, og derfor bliver de kompenseret for en række udgifter, de kunne have, såsom helbredstillægget, det personlige tillæg, varmetillægget, boligstøtten osv. Der er altså taget højde for den problemstilling, der bliver nævnt fra den socialdemokratiske ordførers side.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det sidste er jo at opfatte som en klientgørelse.

Det, der her er tale om, er sådan set en lighed i behandlingen. Det kan godt være, at vi sammen kan løse det her problem via pensionstillægget, men jeg synes, at den fungerende beskæftigelsesminister skal erkende, at der er tale om, at der her er en forskel mellem grupperne.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Henriette Kjær, fg.): Jeg kan jo ikke komme uden om, at der er jo tale om en forskel. Det, jeg siger, er, at der er mindre forskel i den indkomst, som pensionister har, i forhold til den øvrige del af befolkningen, og vi kan se, at pensionisterne bliver bedre stillet, for flere og flere bliver dækket af arbejdsmarkedspensioner og ATP. Derfor går det i den rigtige retning.

Men jeg ved ikke, om Socialdemokratiet ønsker, at vi skulle have fuldstændig lighed i alderdommen. Det vil jo betyde en meget stor indkomstfordeling, som jeg i hvert fald ikke er indstillet på at vi skulle lave, og det skulle undre mig, om Socialdemokratiet ville mene, at vi skulle gøre det.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg synes, det er fantastisk, at man i den samme tale kan påstå, at der bliver mindre ulighed, at vi stort set har løst alle problemerne, og så slutter man af med at sige, at hvis man skulle gennemføre SF's forslag om at skabe øget lighed, så koster det 4 mia. kr. Ergo må der jo være et problem: De dårligst stillede i samfundet har en væsentlig lavere pensionsdækning.

Kl. 13.30

Det kan jo ikke nytte noget, at ministeren henviser til, at vi har en arbejdsmarkedspension, som giver bedre dækning, for vi er fuldstændig enige. Det er faktisk i konsekvens heraf, at vi har fremsat forslaget, for der er nogle, der ikke følger med; der er nogle, der ikke er omfattet af arbejdsmarkedspensionen. Det er sådan set dem, vi forsøger at løse problemerne for. Vi har lavet det som et beslutningsforslag og ikke som et lovforslag, fordi vi netop gerne vil have foretaget de seriøse beregninger.

Når ministeren siger, at det her koster mange penge, ergo er der et problem, hvorfor kan ministeren så ikke i det mindste tage den positive tilgang og sige, at det her er noget, vi skal have undersøgt? Nu har SF ikke lavet nogen konkret model, men en anvisning af muligheder, og så kunne regeringen sige: Ja, vi vil gerne undersøge det, netop så vi kan give de dårligst stillede ældre en hjælpende hånd.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Henriette Kjær, fg.): Jeg er helt sikker på, at Beskæftigelsesministeriet vil lave de ønskede beregninger, og jeg er da

enig i, at det vil være et godt udgangspunkt. Jeg nævner sådan, hvad det samlet ville betyde, hvis man tog hele den store pakke, og så kan man begynde at splitte det op og regne på det. Det vil jeg så foreslå man beder om under udvalgsbehandlingen.

Men spørgsmålet er så: Hvad er et problem? Hvis levestandarden i øvrigt er god for de pensionister, der ligger i den nedre skala af indkomstfeltet, behøver det jo ikke at være ensbetydende med, at de har det dårligt.

Der kan være nogle pensionister, der selvfølgelig har meget høje arbejdsmarkedspensioner, fordi de har sparet en stor del af deres løn op, så de har sikret sig godt, og så er der nogle, der har levet under nogle andre vilkår. Men stadig væk er spørgsmålet, om der skal være lighed, og om man så siger, at alle problemer dermed er løst. Det vil jo koste samfundet mange penge, hvilket jeg nævnte.

Jeg er simpelt hen uenig i præmissen, i og med at jeg mener, at vi har et utrolig godt grundlag med fast folkepension, pensionstillæg og de forskellige ydelser, jeg også nævnte for hr. Ole Vagn Christensen.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er klart, at hvis man er uenig i præmissen, så kan jeg godt forstå det, for så er det jo en reel politisk uenighed.

Men vi mener faktisk – det tror jeg sådan set også socialministeren gør, i den her forbindelse den fungerende beskæftigelsesminister – at hvis man bevæger sig ud og møder nogle, der må leve af førtidspension, eller pensionister, som i kraft af dårlig tilknytning til arbejdsmarkedet har en meget, meget, meget lav pensionsdækning, så er der behov for, at vi finder en form, hvor vi kan sikre dem en bedre pensionsdækning.

Jeg anerkender, at det her er et stort og komplekst område, og det skal jeg vende lidt tilbage til i min ordførertale, men jeg havde da i det mindste forestillet mig, at en regering, som har ønsket at slå sig op på at tage den lille mands parti og virkelig tage fat om de socialt dårligt stillede, havde været lidt mere åben og imødekommende for at løse et så påtrængende problem, som i øvrigt bliver stærkt stigende, i og med at de, der er på arbejdsmarkedet, faktisk får bedre pensionsdækning.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Henriette Kjær, fg.): Jeg mener også, at man hele tiden skal overvåge området for at sikre sig, at der ikke er store forskelle, og der ikke er nogen, der lever af så relativt få penge, at man kan begynde at kalde det et problem.

Men netop det, at man i forbindelse med den nye førtidsreform også besluttede sig for at indføre et obligatorisk ATP-bidrag og også den her frivillighed omkring en arbejdsmarkedspensionsordning for førtidspensionister, viser, synes jeg, bestemt er anerkendelse af – det var der jo bred tilslutning til – at det skulle være et tilbud til førtidspensionisterne. Derfor vil jeg sige, at så synes jeg ligesom, at vi har løst den del af noget, der kunne være et problem, og at der ikke er behov for det, SF her fremsætter forslag om.

Anden næstformand (Poul Nødgaard): Så er det hr. Flemming Oppfeldt som ordfører.

Flemming Oppfeldt (V):

SF ønsker, at alle borgere skal have den samme pension, uanset om de har sparet op til den eller ej. Det vil sige, at de, der gennem en årrække har sparet 10 pct. af deres løn op, skal have det samme i pension som dem, der ikke har sparet 10 pct. op. Lad mig som ordfører for Venstre gøre det stjerneklart, at vi er imod et sådant rent kommunistisk forslag.

Det må være sådan, at har man gjort en ekstra indsats og lagt opsparing til side, så får man også mere ud af det. Der må være en sammenhæng mellem ydelse og nydelse. Alt andet er kommunisme.

Når det er sagt, vil Venstre fremhæve, at der faktisk er gjort meget for, at de, der i perioder af deres liv har været på overførselsindkomst, også får en tryk alderdom. Det er jo sådan, at der opsparer beløb fra disse borgere til ATP og SP. Det er jo sådan, at førtidspensionister frivilligt kan spare op, og 50.000 mennesker benytter sig af denne ordning. Og det er sådan, at de, der ikke har store indtægter i alderdommen, får tilskud til boligsikring, varmhjælp, helbredstillæg og eventuelt personlige tillæg.

Kl. 13.35

Endelig har vi fra Venstres side stemt for den nye supplerende ældreydelse, som i år kommer 170.000 ældre til gavn med et beløb på op til 5.100 kr. Det er den ordning, som er blevet sat op specielt her i forbindelse med forårspakken. Så der foretages rent faktisk i dag en stor udjæv-

ning af indkomstforskellene i alderdommen. Vi ser også resultaterne.

I den rapport, vi fik i efteråret 2003, blev det dokumenteret, at de ældre i dag har en mere ensartet indtægtsfordeling end den øvrige befolkning som helhed. Når vi ser på lavindkomstgruppen, udgør den blandt de ældre kun 1,3 pct., mens den for den øvrige befolkning som helhed udgør 4,7 pct. Det var det, som den rapport, vi fik i efteråret, påviste. Så alt i alt foretages der en fornuftig fordelingspolitik blandt de ældre.

Venstre ønsker som nævnt ikke en hundrede procents udjævning. Vi mener, at de, der hele deres liv har betalt skat, været på arbejdsmarkedet og lagt til side med et afsavn på 10 pct. af deres løn, også skal have noget ekstra ud af deres alderdom. Heroverfor står SF, som vil snuppe folks penge via højere skatter og en nedregulering af folkepensionens grundbeløb.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det bliver også en kort bemærkning, for jeg er ikke sikker på, at det tjener noget sagligt formål at gå ind i en debat med hr. Flemming Oppfeldt om det her spørgsmål.

Men jeg vil gerne sige, at jeg tror, at hr. Flemming Oppfeldt enten har misforstået det eller også forsøger at drive plat på folk, der virkelig er dårligt stillet, for forslaget går sådan set på at sikre dem i samfundet, som samfundet ikke har fundet plads til på arbejdsmarkedet, altså folk, der er arbejdsløse, psykisk syge, fysisk syge, førtidspensionister og kontanthjælpsmodtagere. Men jeg kan forstå, at det ikke er nogle, der har værdi i Venstres optik, for de har jo ikke sparet op, og så skal de heller ikke have. Hvis det er et livssyn, er det klart, at så er det jo meget vanskeligt at forestille sig, at man kan få et fornuftigt samarbejde med Venstre i den her sag.

Så jeg afstår fra at gå i yderligere debat med Venstre i det her spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jamen det var dog et imponerende spørgsmål, der afstår fra at stille et spørgsmål. Men jeg må så også svare på det spørgsmål, der ikke blev stillet.

Det, SF siger i sit forslag – det var det, jeg indledte med at sige – er, at SF går ind for, at alle skal have den samme pension, uanset om de har sparet op eller ej. Det får jeg så en kommentar til.

Men der står jo direkte i forslaget: De skal sikres opsparring til arbejdsmarkedspension på samme niveau som de borgere, der er i arbejde livet igennem.

Det er jo lige præcis det, jeg refererede til i SF's forslag, og jeg har sagt, at det går vi ikke ind for. Vi går ind for, at når man har sparet noget op gennem livet, så må man også godt få noget ekstra ud af det, når man bliver ældre. Det skal ikke tages i skat.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Hr. Flemming Oppfeldt kan få det til at se ud, som om vi forestiller os, at alle skal have den samme pension som A.P. Møller eller hr. Flemming Oppfeldt. Latterlighed kan man komme langt med, men man behøver ikke at illustrere det i Folketinget.

Forslaget skal jo ses i relation til de arbejdsmarkedspensioner, der er kommet på arbejdsmarkedet, som vi nu glædeligvis kan se bliver reguleret for folk, der er i arbejde. Der er nogle, der ikke har den samme mulighed. Og skulle de ikke have den samme lige mulighed? Ikke i Venstres optik. Det konstaterer jeg bare. Det er da fair nok, at der er en ideologisk uenighed om, at Venstre ikke ønsker at være med til at sikre de dårligst stillede endnu bedre pensionsforhold, men alene vil drage omsorg for sine venner, og sådan er det. Det er bare en konstatering. Det er ikke et spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg tror, det er ubehageligt for SF her at få dokumenteret, at de, der lægger 10 pct. af deres løn til side i arbejdsmarkedspensionerne, jo ikke skal mærke en fordel i forhold til dem, der ikke har lagt det beløb til side. Den gruppe, der i virkeligheden falder i hullet, er dem, der overhovedet ikke er dækket af arbejdsmarkedspensionerne og heller ikke har været på overførselsindkomst. De får jo virkelig et stort hul ud af SF's forslag.

Så konstaterede jeg i mit svar, at vi har forskellige kompenserende ordninger for de ældre, der, når de bliver ældre, som udgangspunkt ikke har andet end folkepension. Der er mange af dem, der har været på overførselsindkomst, der som en følge af de seneste lovændringer har adgang til ATP, og som har adgang til SP. Derudover er der en række forskellige tillæg, som man

får, når man er ældre, og det synes vi er rigtig fint.

Kl. 13.40

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg er nødt til at stille Venstres ordfører et spørgsmål: Er man tilhænger af det fleksible arbejdsmarked, hvor vi er i den situation, at der er 600.000 jobåbninger om året, og som konsekvens af det har man også en arbejdsløshed? Synes man i Venstre, det er rimeligt, at de mennesker, som bærer den fleksibilitet, skal have forringede pensionsvilkår, når de når frem til den alder?

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg nævnte faktisk nogle grupper på overførselsindkomst, hvor der er en ATP-opsparring og en SP-opsparring. Det nævnte jeg jo. Det er også til understøttelse af det fleksible arbejdsmarked.

Men derudover er Venstres hovedsynspunkt, at man da, hvis og når man går ud og arbejder, også skal føle den tilskyndelse, der ligger i, at man også får noget ekstra ud af at lægge sin pension til side.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Tror Venstres ordfører, at de der 600.000 jobåbninger, som findes, er nogle, som folk selv vælger? Er det ikke, fordi vi har det fleksible arbejdsmarked, hvor man, når der er ordredgang, kan komme af med sit personale? Derfor spørger jeg: Er det rimeligt, at de mennesker skal have en ringere pension, når de når frem til pensionsalderen?

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Vi har jo en af de bedste folkepensioner i verden. Men ved siden af en af de bedste folkepensioner i verden har vi en lovsikret ATP og en SP. Og ved siden af det er der boligsikring, der er varmeghjælp, der er helbredstillæg, der er mange muligheder, og så er der den supplerende ældreydelse. Det er det, jeg har konstateret.

Og så kan jeg ikke se, at der er noget galt i, at man ved siden af kan lægge 10 pct. til side på en arbejdsmarkedspension, uden der skal blive set skævt til det her i Folketinget. Venstre vil forsvare de folk, der har indbetalt til arbejdsmarkedspensionerne.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

Nu har jeg da lige set på et par lønsedler, at det der, som hr. Flemming Oppfeldt henholder sig til omkring SP, nu er så som så, altså om vi har den længere. Det er ikke det, mit spørgsmål går ud på.

Hr. Flemming Oppfeldt siger, at de, der har arbejde, de, der har betalt skat, også skal belønnes, når de bliver pensioneret. Det er i og for sig ganske udmærket, men ser Venstres ordfører slet ikke nogen værdi i, at borgere vælger anderledes, vælger at være på deltid, passe deres børn selv eller pleje nærtstående familiemedlemmer – og sådan kunne vi blive ved? Er der slet ingen værdi i det? Er der for Venstre kun værdi i det, der kan måles i kroner og øre?

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Nej. En række af de overførselsindkomster her er jo omfattet af ATP. Det gælder bl.a. aktiveringsydelse, dagpenge, uddannelsesgodtgørelse, sygedagpenge, kontanthjælp, revalidering og tabt arbejdsfortjeneste ved pasning af handicappet barn. Jeg kan fortsætte og tage en lang liste. Så i virkeligheden har vi jo fået indført her i Folketinget, at der foretages en vis pensionsopsparring også for disse grupper.

Jeg har bare vendt mig, og Venstre har vendt sig imod, at man laver en ethundrede procents udligning, for så er det jo hip som hap; så er det et signal til alle dem, der bygger arbejdsmarkedspensioner op derude nu, om, at det jo egentlig er ligegyldigt: Hvis I ikke gør det, så sørger vi også for jer.

Det kan da ikke være Kristendemokraternes synspunkt, at lige meget hvordan man opfører sig, så kommer vi som stat bagefter og redder alle.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

Nu har jeg ikke i mit tidligere indlæg givet udtryk for, at det er ligegyldigt, hvordan man opfører sig, og så skal staten nok redde en til sidst. Lad det nu være.

Men hvis hr. Flemming Oppfeldt forestiller sig, at jeg i en periode har valgt at tage vare på mine egne børn i stedet for at sende dem i institution, er det så fair, at jeg i første omgang sparer det offentlige for institutionspladser og derefter skal straffes, når jeg skal gå på pension?

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg nævnte en række ordninger, hvor man, når man er på en overførselsindkomst, sparer op. For SF's forslag tager udgangspunkt i dem, der er på overførselsindkomst, hvor man siger, at når de så bliver gamle, får de ikke så meget ud af det som alle de andre. Der siger jeg bare: O.k., men når man er på disse overførselsindkomster, bliver der rent faktisk sparet op til alderdommen ved siden af folkepensionen. Derudover har vi et system, som på forskellig vis giver nogle supplerende ydelser til de ældre.

Kl. 13.45

Det kan da godt være, at hele området trænger til en reform. Det er muligt, at vi en dag skal gøre det, men indtil videre ligger folkepensionen fast. Den ændrer vi ikke på. Altid vil det være sådan, at Venstres synspunkt vil være, at de, der har været på arbejdsmarkedet og gjort en ekstra indsats, også kan beholde det og ikke skal aflevere det hele over en eller anden udligningsordning.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det hr. Ole Vagn Christensen som ordfører.

Ole Vagn Christensen (S):

Vi deler målsætningen og intentionen i det, som SF gerne vil opnå med deres beslutningsforslag, når det drejer sig om at lave lighed i alderdommen, ikke mindst når det drejer sig om de arbejdsløse, omkring fleksjobbene.

Den tredje alder er et tema, som har optaget os meget i Socialdemokratiet. Allerede så sent som i april måned har vi lanceret et ældrepolitisk oplæg, »Livskvalitet i den tredje alder«. Det handler om meget mere end penge og økonomi, men naturligvis spiller den enkelte pensionists økonomiske muligheder også en rolle. På den baggrund mener vi, det er relevant at kigge på, hvordan fremtidens pensionisters økonomiske vilkår ser ud, og det er bl.a. hensigten med dette beslutningsforslag, som SF har fremsat. Jeg har også forstået, at Venstre *måske* har accepteret, at de godt kan se, at der er nogle problemer, og jeg håber også, at ministeren har set, at der kan være problemer, hvis vi fortsat ønsker at have et fleksibelt arbejdsmarked.

Men vi hører jo også somme tider udtrykket pensionsbombe, ældrebyrde – det har vi dog ikke hørt her i dag – hvor de fremtidige perspektiver er og bliver flere pensionister på offentlige ydelser og færre på arbejdsmarkedet til at betale

regningen. Det har vi været forskånet for at høre i dag.

Men fra Socialdemokraternes side vil vi gerne understrege, at enhver skal kunne gå alderdommen i møde uden at frygte for de økonomiske konsekvenser. For en meget stor gruppe af pensionister vil vi se betydelige indkomster via diverse pensionsopsparinger, som gør, at arbejdsmarkedets folk, som har deres fulde arbejde, kan se frem til at få en tryk alderdom. Men den gruppe, vi behandler her, er den gruppe, som sådan set påtager sig, at vi også har et fleksibelt arbejdsmarked.

Men nu er det jo sådan, at netop når vi taler om fremtiden, vil det være nødvendigt, at vi, hvis vi skal være enige om, at vi fortsat ønsker at have et fleksibelt arbejdsmarked, også kan finde de fornødne løsninger.

Der er så nogle, der mener, at det kan man gøre ved forskellige klientgørelser af gruppen her, af gruppen af arbejdsløse, af gruppen af personer i fleksjob. Vores opfattelse er nok den, hvilket vi også har lagt frem i vores forslag omkring skattereform, omkring de forhold, der var, da vi forhandlede finanslov sidste gang, at pensionstillægget nok er det rigtige at begynde at kigge på, så vi kan se, om vi ad den vej kan løse gruppernes situation.

Derfor ser vi frem til, at vi får en ordentlig drøftelse af disse forhold og af, hvordan fremtidens politik på det her område skal udformes, når vi netop ser på, hvilket samfund der udvikler sig med arbejdsmarkedspensionerne, og hvad det er, der skal gøres supplerende.

Jeg skal oplyse, at De Radikale også finder intentionerne rigtige, men netop den måde, som finansieringsformen er blevet rejst på her – det er vi enige med De Radikale i – er netop en finansieringsreform, hvor SF har prøvet på, om man kunne lave en balance omkring det økonomiske. Men vi mener, at det vil have en række uheldige konsekvenser.

Kl. 13.50

Derfor kan vi ikke støtte forslaget, som det ligger her, men vi vil meget gerne indgå i en videre drøftelse af situationen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Hr. Bent Bøgsted som ordfører.

Bent Bøgsted (DF):

Vi fik jo en rimelig klar redegørelse fra den fungerende beskæftigelsesminister, så jeg vil ikke

gå i detaljer med, hvordan og hvorledes forholdene er bygget op der.

Men B 196 er et forslag, der går på, at alle skal være lige og skal have lige meget, uanset hvad de laver, og hvad de gør. SF ønsker, at staten skal sørge for, at alle får de samme arbejdsmarkedspensioner, og der står også i forslaget, at arbejdsgiverne skal bidrage væsentligt til finansieringen.

Med de tal, som vi fik fra den fungerende beskæftigelsesminister, kunne jeg godt høre, at det måske er 2-3 mia. kr., som arbejdsgiverne skal betale til de her pensionsordninger. Jeg vil nok sige, at hvis ikke man vidste bedre, skulle man egentlig tro, at det var kommunisterne, der var kommet med forslaget, men de eksisterer ikke mere i Folketinget i hvert fald.

Når man ser på, hvem fremsætterne er, kan man da se, at det er SF, og jeg synes, at det her virker som et paradeforslag fra SF sammenholdt med de andre forslag, vi har set i den senere tid.

I Danmark har vi en velfungerende folkepension, som Dansk Folkeparti ikke ønsker at røre ved. Hvis SF's forslag skulle gå hen og blive vedtaget, vil det sandsynligvis blive begyndelsen på en udhulning af folkepensionen.

Det er også en typisk løsning, der pålægger arbejdsgiverne de her udgifter, og det vil medvirke til, at det bliver svært at drive virksomhed i Danmark. Vi skulle helst ikke opnå det resultat, at vi så kommer til at skulle se afskedigelser på grund af øgede udgifter til arbejdsgiverne.

Men det vil også være begyndelsen til at gøre det sværere at forhandle pensionsordninger i overenskomstforhandlingerne, for rent ud sagt tror jeg nok, at arbejdsgiverne vil være meget, meget tilbageholdende, hvis de bliver pålagt, at de også skal betale arbejdsmarkedspensionsordninger for dem, der ikke er i arbejde.

Jeg havde ikke troet, at det ville være SF, der kom med forslag, der undergraver overenskomsterne. Det vil vi i hvert fald ikke være med til i Dansk Folkeparti.

Vi har folkepensionerne til at sikre de svage, hvilket fungerer godt. Der gives tillæg til folkepension for dem, der har behov, og der skæres i det, hvis man har ekstra pensionsordninger. Det vil også kunne ske med forslaget her. Så giver man med den ene hånd til nogle arbejdsmarkedspensioner, som det er blevet kaldt, og så bliver der skåret i tillæggene med den anden hånd.

Man kan opfatte det som, at det egentlig er et ønske om ens borgerløn eller pension til alle, uanset hvad man selv yder, og hvad man tjener,

og hvad man putter ind i en pensionsordning. Det kan Dansk Folkeparti derfor ikke støtte.

Jeg er ikke sikker på, at forslaget her er så gennemtænkt. Vi skal lige huske på, at statens forpligtelser er folkepension med de tillæg, der gives. Og arbejdsmarkedspension hører til i overenskomstforhandlingerne.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nu er det jo ikke så længe siden, at hr. Bent Bøgsted har været ude på arbejdsmarkedet. Jeg går ud fra, at hr. Bent Bøgsted har haft nogle kolleger, som på grund af ordredgang er kommet til at stå uden for arbejdsmarkedet. Skulle hr. Bent Bøgsted ikke have oplevet den situation, så skal han selvfølgelig være undskyldt, men jeg kan næppe tro, at det kan have været tilfældet.

Synes hr. Bent Bøgsted, at det er rimeligt, at den person, der sådan set har båret, at virksomheden kunne klare sin fortsatte konkurrenceevne, fordi virksomheden måske nedsatte sin aktivitet angående beskæftigede i en tid med ordredgang, så efterfølgende skal rammes på sin pension?

Kl. 13.55

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg kan da bekræfte, at jeg kender mange, der har været i den situation. Jeg har da også selv været i den situation. Jeg synes ikke, det var rimeligt, at min tidligere arbejdsgiver så skulle være med til at betale ind på en pensionsordning til mig, når jeg ikke arbejdede der længere, når det drejede sig om arbejdsmarkedspension. Det er helt klart.

Det er da også frit for den enkelte selv at begynde at indbetale ekstra til sin pension, hvis det er det, man vil. Det er der ikke nogen, der forhindres i. Vi skal stadig væk huske på, at hvis vi skal sikre de dårligst stillede pensionister på den her måde, så vil resultatet blive, hvilket jeg sagde før, at man giver med den ene hånd, og så skærer man i nogle andre tillæg med den anden. Det er heller ikke rimeligt.

Vi har jo også givet ældrechecken til at sikre de dårligst stillede, og derfor synes jeg også, at vi gør noget for de dårligst stillede, som vi ikke må glemme.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Tak for bekræftelsen af, at hr. Bent Bøgsted godt kender det her problem. Jeg har ikke sagt, at arbejdsgiveren skal betale. Jeg har sagt, at gevinsten for, at vi har det fleksible arbejdsmarked, kommer samfundet til gode. Vil det så ikke være rimeligt, at samfundet skal være med til at kompensere for den situation også i den tredje alder?

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Nu var det sådan, at jeg forholdt mig til beslutningsforslaget, B 196, hvor der står, at arbejdsgiveren skal bidrage væsentligt til finansiering. Det var det, jeg hentydede til. Det var ikke til, hvad hr. Ole Vagn Christensen havde sagt om, hvem der skulle betale til det. Det var sådan set beslutningsforslaget, jeg henholdt mig til.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Et eller andet sted havde jeg sådan set forestillet mig, at det parti, der ville give det her forslag sin allerstørste støtte, ville være Dansk Folkeparti, for forslaget går sådan set ud på at sikre, at de dårligst stillede i samfundet får et pensionsløft i lighed med folk, der er på arbejdsmarkedet, altså til gavn for folk, der er kommet til skade, der er blevet nedslidt på arbejdet, eller folk, der slet ikke har haft mulighed for at komme ind på førtidspension eller lignende. Det er den type.

Det er jo det samme, som Dansk Folkeparti har gjort i form af ældrechecken. Hr. Bent Bøgsted siger, at vi jo har folkepensionen, men Dansk Folkeparti er jo helt enig i, at man, hvis man skulle leve af folkepensionen, så ikke lever ret godt, og derfor skal der noget ekstra til.

Det, vi forestiller os, er bare at lave en langtidsholdbar løsning, så jeg forstår slet ikke, hvorfor Dansk Folkeparti skulle være imod det, tværtimod. Jeg kan godt forstå, at Venstre er det, for de vil have minimalstat, men at Dansk Folkeparti skulle være det, det forstår jeg simpelt hen ikke. Og ældrechecken bliver da også finansieret af arbejdsgiverne. Alle, der betaler skat, bidrager da til ældrechecken. Så det er simpelt hen bare for at bygge et system op, som er langtidsholdbart, og som gør, at vi får en mindre ulighed i alderdommen.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jamen det er da helt sikkert, at vi gerne vil være med til at sikre de dårligst stillede, og det har vi også vist op til flere gange. De sidste tiltag var også her i forårspakken, hvor vi sikrer ekstra til de dårligst stillede, så der var endnu flere, der fik ældrechecken. Det er da klart.

Men der er da også mulighed for, at man, hvis der er nogle tydelige problemer for de dårligst stillede, skal se på det, men så er det måske en forkert måde, det bliver gjort på igennem dette forslag, for det her vil altså medvirke til, at det, som hr. Ole Sohn vil give med den ene hånd, altså bliver skåret i de tillæg, som pensionisterne kan få. Så tager man med den anden hånd der, og det er heller ikke rimeligt. Det tror jeg nok hr. Ole Sohn er enig med mig i.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Sådan fungerer systemet altså. Folk, der har arbejdsmarkedspension, stiger jo nu glædeligvis op til et højere niveau; de mister tillægget, de mister pensionstillægget. Folk, der får ældrecheck, mister også dele af de tillæg, de får i kommunerne. Sådan er det. Hvis man får penge på den ene måde, så tager de lidt på den anden.

Det, der har været helt afgørende, er, at man får så meget, at man ikke har behov for de ekstra tillæg. Jeg synes, det er helt fair, at man kan pege på elementer i et beslutningsforslag, som man ikke er enig i. Det, jeg håbede og troede, var, at lige nøjagtig Dansk Folkeparti ville sige, at her er der et problem: SF har måske peget på nogle forkerte instrumenter, men vi vil gerne være med til at undersøge det nærmere, så vi er sikre på, at vi får hanket op i de folk, som kommer til skade på arbejdsmarkedet, eller hvor samfundet har marginaliseret dem i form af arbejdsløshed eller førtidspension eller kontanthjælp.

Kl. 14.00

Jeg synes da, det ville have været mere konstruktivt at sige: Vi anerkender, at der er et problem. Vi vil gerne være med til at løse det, men vi er ikke helt enige i SF's konkrete formulering, men lad os se på det i udvalget.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg kan sige til hr. Ole Sohn, at en ting i hvert fald er helt sikkert, når man sammenligner med arbejdsmarkedspension: Arbejdsmarkedspension er noget, som er aftalt gennem overens-

komstforhandlinger, og som bliver en del af lønnen, og så kan man jo ikke begynde at ville oprette en statslig arbejdsmarkedspension til dem, der ikke er på arbejdsmarkedet. Det er da ikke den rigtige vej at gå.

Af hensyn til de svage kigger vi i Dansk Folkeparti dagligt på, hvilke grupper der er svage, og hvad vi eventuelt kan gøre ved det. Det gør vi dagligt. Der kommer hele tiden nogle henvendelser også til os, og vi ser nærmere på, hvad vi kan gøre i Dansk Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg har to spørgsmål. For det første: Kan hr. Bent Bøgsted bekræfte, at det faktisk var LO, der oprindeligt i 1980'erne bad om at få lovgivning på det her område? Altså LO bad om at få en solidarisk ordning på det her område og bad om, at Folketinget greb ind med lovgivning. Så der er altså ikke tale om at gå ind og underminere det danske aftalesystem, men det er simpelt hen et spørgsmål om, at LO bad om at få en ordning. Det var det første spørgsmål.

Det næste spørgsmål er: Vil Dansk Folkeparti være med til at sikre, at ingen pensionist i Danmark lever for under 12.000 kr. før skat om måneden? Vil Dansk Folkeparti være med til at sikre det?

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg kan da selvfølgelig bekræfte det, som fru Pernille Rosenkrantz-Theil sagde om LO. Det skal der da ikke være tvivl om, for jeg er sikker på, at fru Pernille Rosenkrantz-Theil har slået det op og tjekket lige nøjagtig datoen for, hvornår der kom nogle henvendelser. Det er der ingen tvivl om.

Så er der det her med at gå ud og sikre, at alle har minimum 12.500 kr. – eller 12.800 kr. – om måneden før skat. Så er vi inde på det, som vi før har snakket om, som der før har været foresat forslag om, nemlig borgerløn. Uanset hvordan og hvorledes man selv forholder sig, og hvad man gør, og hvad man vil, og hvad man ikke vil.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det sidste opfattede jeg som et nej. Altså et nej til, at de mennesker, der lever for under 12.000 kr. brutto i dag, skal op på det niveau. Det er et niveau, der er under dagpengeniveauet i vores

samfund, skal jeg gøre hr. Bent Bøgsted opmærksom på, hvis han ikke er klar over det i forvejen. Det vil sige, at Dansk Folkeparti går ind for, at der er pensionister i det her land, der lever for et beløb, der er væsentlig lavere end dagpengeniveauet. Det synes jeg er interessant.

Så vil jeg sige, at jeg synes måske, at det er flot nok med hr. Bent Bøgsteds ord. Det er jo ikke den eneste sammenhæng, hvor vi hører undskyldningen om ikke at støtte nogle ting, for så griber Folketinget ind i overenskomsterne. Det var sådan set det, i hvert fald en tredjedel af hr. Bent Bøgsteds tale drejede sig om, altså at man ville gribe ind i overenskomsterne.

Derfor synes jeg, at det er en væsentlig indrømmelse fra Dansk Folkepartis side, at det her ikke er et overgreb på den danske model, og at det her ikke er et overgreb på arbejdsmarkedets parter. Tværtimod var det faktisk arbejdsmarkedets parter, der endnu før vi kendte systemet med arbejdsmarkedspensioner bad om at få noget lovgivning på området. Det synes jeg er en væsentlig indrømmelse af få. For selvfølgelig vil arbejderpartierne i det her Folketing, nemlig Socialdemokraterne, SF og vi, ikke gribe ind over for den danske model.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Der er en ting, der er helt klart, og det er, at vi i Dansk Folkeparti også er ansvarlige over for økonomien. Vi skal have økonomien til at hænge sammen, modsat hvad fru Pernille Rosenkrantz-Theil skal. Det er så nemt at sige, at alle skal have det samme, og alle skal af med det samme, og så får vi det samme ud af en pulje. Det er det, fru Pernille Rosenkrantz-Theil gerne vil. Det er det her samfund, hvor der ikke er nogen, der tjener mere end andre og har mere end andre at bruge.

Vi må erkende, at der er forskel her i Danmark, og det er der uanset, hvordan man bærer sig ad, og det er ikke det system, som fru Pernille Rosenkrantz-Theil ønsker, men at vi alle sammen skal være ens. Det er diktatur, fru Pernille Rosenkrantz-Theil ønsker på den måde, og det går vi ikke ind for i Dansk Folkeparti.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Hr. Lars Barfoed som ordfører.

Lars Barfoed (KF):

Det er helt bestemt en vigtig problemstilling, som er rejst med dette beslutningsforslag fra SF. Der er jo ingen tvivl om, tror jeg, at vi alle kan være enige om, at alle ældre naturligvis skal sikres et fornuftigt økonomisk grundlag for deres tilværelse. Men det er jo også væsentligt så at analysere problemet lidt mere: Hvad er det egentlig for et problem, der i givet fald skal løses?

Som jeg forstår SF's problemformulering, er det, at der bliver større forskel på indtægtsgrundlaget mellem pensionisterne i medfør af, at der er nogle, som sparer op til pensionen, altså har en arbejdsmarkedspensionsopsparing. Men det er der jo ingen der bliver fattigere af: Der er jo ingen, der bliver fattigere eller dårligere økonomisk stillet ved, at der er nogle andre, som sparer mere op end tidligere.

Købekraften for den fattigste pensionist bliver jo ikke ringere af, at der er nogle flere, som sparer mere op i arbejdsmarkedspension og dermed får en større købekraft. Konsekvensen af det er alene, at der altså er en større spredning mellem dem, som sparer op, og dem, som ikke sparer op, når de, som sparer op, sparer endnu mere op, end de gjorde før. At der er endnu flere af dem, som sparer op, og færre af dem, som ikke sparer op, betyder selvfølgelig også, at nogle kan føle, at de altså er isoleret i økonomisk forstand i en situation, hvor de ikke har andet end de offentlige ydelser. Men tilbage er altså den konklusion, at der er ingen, der bliver fattigere; der er ingen, der får en lavere købekraft end før.

Op så er der jo, skal man også huske, en række ordninger, der sikrer, at der er en højere ydelse til dem, som ikke har andet end folkepensionen. Derunder er der jo også indført ordninger, så man får sat penge til side i ATP i perioder, hvor man har overførselsindkomst.

Så vil jeg gerne slå en ting fast, og det er, at uanset at vi kan være enige om, at alle skal have et rigtig fornuftigt grundlag for deres tilværelse i alderdommen, så skal det naturligvis også være sådan, at det kan betale sig at spare op. Hvis vi fjernede incitamentet til at spare op ved at sige, at de, der ikke sparer op, bliver sikret en lige så god økonomisk stilling som dem, der har sparet op, ved at staten supplerer deres økonomiske grundlag op med en opsparing, som de ikke selv leverer; så er der jo ikke noget som helst incitament til at spare op, og det skal der

være i et dynamisk samfund. Det skal kunne betale sig at spare op.

Så kunne man også spørge, hvorfor det er et problem, at der er økonomisk forskel på folk i alderdommen, hvis ikke det er et problem, at der også er økonomisk forskel før pensionisttilværelsen. Er konsekvensen af SF's forslag ikke i virkeligheden, at staten skal sørge for, at man også før pensionisttilværelsen har det samme økonomiske grundlag som alle andre, og så kan selv SF vel se, at det egentlig er en helt håbløs måde at anskue tingene på.

Kort sagt mener vi i Det Konservative Folkeparti, at vi skal være opmærksom på, om der er grupper, der kommer i klemme og falder for langt bagud i forhold til andre, når de bliver pensionister. Men SF's løsning kan vi bestemt ikke tiltræde. Tværtimod vil det for mange fjerne grundlaget for og incitamentet til at spare op. Det er også at skyde med spredde hagl, for der er mange, som bliver samlet op på anden måde. Derfor er løsningen, hvis der er nogle, der falder for langt bagud økonomisk i alderdommen, at vi så mere målrettet må sikre en tilretning af deres økonomi ved først og fremmest at opjustere de ydelser, vi har i forvejen.

Derfor vil vi i Det Konservative Folkeparti afvise forslaget.

Kl. 14.10

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Nu siger hr. Lars Barfoed, at der ikke er nogen, der får mindre; der er ikke nogen, der får færre penge; deres købekraft falder ikke, fordi nogle andre sparer mere op. Jamen det synes jo at være logik for burhøns.

Men jeg vil gerne bede hr. Lars Barfoed bekræfte, at der faktisk er en part i det her, der får mindre, og det kommer til at gå ud over ret mange andre i det her samfund, for den, der får mindre, er statskassen.

Det er nemlig sådan, at man har fradrag, når man sparer op til pension, og det vil sige, at tjener man så mange penge, at man betaler topskat, så konverterer man så at sige topskatbelagte midler til, at man skal betale almindelig bundskat, når man engang bliver pensionist – måske mellemskat, hvis man er lidt bedre stillet.

Så vil hr. Lars Barfoed bekræfte over for Folketinget, at statskassen får færre penge og dermed også færre penge at give ud i folkepension til alle i det her samfund?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Nu var jeg ikke sikker på, om jeg hørte, at fru Pernille Rosenkrantz-Theil sagde psykologi for burhøns eller sociologi for burhøns, men jeg er da enig i, at det er for burhøns. Derfor undrer det mig også, at man skal stå her på talerstolen og belære om det, men det er åbenbart nødvendigt, når der bliver fremsat forslag af den her karakter.

Så vil jeg tilføje, at det da også er for burhøns, at når der er nogle, der får et fradrag, fordi de sparer op, så betaler de mindre i skat, og så får staten færre penge. Det er da rigtigt, men det er jo, fordi vi politisk har bestemt, at vi gerne vil undvære de skatteindtægter, fordi det samfundsøkonomisk set er rigtigt, at vi giver folk et incitament til at spare op, altså giver dem et fradrag for at spare op.

Der sparer vi så til gengæld, kan man sige, nogle ydelser, når de bliver pensionister, ved at de selv har sparet op til en fornuftig pension. Så sparer vi alle de tillæg, som vi giver til dem, som ikke har sparet op.

Derfor er det, selv om det er for burhøns, alligevel et lidt mere kompliceret regnestykke i sidste ende, når man skal regne nettoeffekten ud.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Men hvis statskassen samlet set går glip af en pose penge, er det så ikke korrekt, at så er der færre penge at give til folkepensionisterne i Danmark, medmindre vi selvfølgelig begynder at tage dem alle mulige andre steder fra. Men hvis statskassen bliver mindre, er der færre penge at give ud i bl.a. folkepension.

Det er et af de grundlæggende problemer ved det pensionssystem, der er bygget op her. Det vil sige, at det også er mere nuanceret end som så, altså end bare at sige, at der jo ikke er nogen, der får mindre. Jo, samfundet. For samfundskassen, velfærdskassen bliver mindre på grund af det fradrag, man har indført. Det er et fradrag, der primært kommer de bedst stillede til gode, og det er et fradrag, der betyder, at vi har færre penge at dele ud til dem, der er dårligst stillet i samfundet.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Nej, det har fru Pernille Rosenkrantz-Theil ikke ret i. Der er ikke tale om, at der bliver færre penge til folkepensionisterne, fordi der er nogle,

som sparer op til deres alderdom. Vi vil jo ikke begynde at reducere folkepensionen, i takt med at folks opsparing stiger. Tværtimod har der samtidig været en stigning i folks opsparing, samtidig med at folkepensionen er steget. Sådan er de økonomiske sammenhænge jo.

Samfundsøkonomisk set er det en fordel, at der bliver sparet op i et samfund. Det sikrer f.eks., at der er penge til at investere i virksomhederne, og det skaber igen velstand i samfundet, og det skaber igen skatteindtægter til staten.

Så en høj opsparing i et samfund betyder i sidste ende et rigere samfund og dermed, at der bliver flere penge til de dårligst stillede.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg synes, at et af de grundlæggende problemer i debatten er, at vi har et totalt forskelligt menneskesyn. Vi har fremsat forslaget, fordi vi sådan set mener, at det er et problem, at samfundet har marginaliseret nogle grupper enten ved nedslidning, eller at der er folk, vi slet ikke har fået ind på arbejdsmarkedet. Jeg kan forstå, at Det Konservative Folkeparti mener, at det er deres egen skyld. De kan bare gå ud på arbejdsmarkedet og spare op, og så er det problem løst. Det er klart, at det er to forskellige menneskesyn, som har lidt svært ved at forenes.

Omvendt kan man selvfølgelig sige, at når De Konservative argumenterer, som de gør, er der selvfølgelig logik i det. Men hvor står der egentlig i forslaget, at man ikke kan lave en incitamentsordning? Det er sådan set arbejdsmarkedspensionerne, der gør, at vi fremsætter forslaget.

Vi har været med til det i forhold til ATP for arbejdsløse og i øvrigt også som part i førtidspensionsreformen, hvor vi har lavet en opsparingsordning, hvor den enkelte også deltager. Det kunne man jo også gøre, hvis man udbygger det til hele pensionsområdet, altså også for folk, der er marginaliserede i samfundet.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg ved ikke, om vi har forskelligt menneskesyn, men vi har forskellige politiske grundopfattelser. Det er vel derfor, at vi tilhører forskellige politiske partier. Jeg er ikke socialist, og hr. Ole Sohn er socialist. Det er jo en væsentlig forskel i politisk anskuelse. Men hr. Ole Sohn skal ikke lægge mig i munden, at jeg skulle have udtalt noget som helst om, at de mennesker selv er

skyld i, at de ikke har kunnet spare op. Det har jeg overhovedet ikke sagt et ord om.

Kl. 14.15

Jeg har givet udtryk for, at deres købekraft som pensionister ikke bliver forringet, fordi andre sparer mere op end tidligere. Det mener jeg er en kendsgerning. Og så har jeg givet udtryk for, at det skal kunne betale sig at spare op.

Så har jeg også givet udtryk for, at vi selvfølgelig skal være opmærksomme på, om der er nogle grupper, der netop bliver marginaliseret, som falder for langt bagud i indkomstdannelsen i pensionisttilværelsen. Og så skal vi selvfølgelig løbende gøre nogle selektive tiltag i forhold til de grupper, altså opjustere de ydelser, de får, eller eventuelt indføre nogle yderligere ydelser. Men det må reguleres gennem de ydelser, de får, der skal kompensere for uhensigtsmæssige forskelle, ikke gennem en sådan generel arbejdsmarkedspensionsordning som den, som Socialistisk Folkeparti foreslår. Det mener jeg ikke er en hensigtsmæssig måde at gøre det på, det er ikke en fornuftig måde at gøre det på ...

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja tak. Den røde knap har lyst temmelig længe.

Lars Barfoed (KF):

Undskyld.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Se, se. Nu bliver vi jo pludselig konstruktive. Det vil jeg meget gerne anerkende, det sidste indlæg. Vi har ikke, jo, vi er kommet med et forslag, men vi er ikke skruet sådan sammen, at vi ikke også siger, at hvis der er nogen, der kan komme på bedre ideer, at så o.k., det ser vi på.

Jeg synes da, det her er en udstrakt hånd, og jeg vil da håbe, at vi, når vi arbejder videre under udvalgsarbejdet, kan skrue en eller anden form for beretning sammen, som gør, at vi i hvert fald i det mindste får undersøgt, hvor uhensigtsmæssighederne er. Vores ærinde er sådan set bare at sikre, at vi ikke får en større ulighed i samfundet. Og det er det, vi er ved at skabe.

Så kan vi diskutere, hvordan vi kan minimere den. Kan det være ved at bruge nogle af de værktøjer, vi har i dag, eller skal der etableres nye? Det er vi åbne over for at diskutere. Vi har bare ønsket at rejse debatten, fordi vi kan se, at med den måde, samfundet udvikler sig på, bli-

ver der altså en indkomstulighed. Og den vil vi gerne være med til at minimere.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg har altså forholdt mig til et forslag til folketingsbeslutning om øget lighed i alderdommen, hvor det forslag, vi skal forholde os til, går ud på, at regeringen skal pålægges at sikre, at staten gradvis påbegynder indbetaling til arbejdsmarkedspensionsordninger for – og så kommer en liste af de borgere, som så skal have foretaget en sådan indbetaling til en arbejdsmarkedspensionsordning. Det er det forslag, som jeg har forholdt mig til, for det er det, som SF har stillet.

Så kan man jo altid, og det var jo også det, jeg i mit første indlæg sagde, løbende vurdere, om der er nogen grupper, som har behov for en opjustering af de ydelser, de får. Men det er jo noget helt andet. Det har regeringen jo faktisk gjort. Vi har jo så sent som i den seneste finanslov indført et tillæg til de ældre, som har de laveste indkomster.

Så det er jo noget, vi løbende gør. Og vi er da altid parate til i Det Konservative Folkeparti at være med til at analysere: Er der nogle grupper, der er faldet så langt bagud, at der er behov for en opretning, så de har et mere fornuftigt økonomisk levegrundlag?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det sidste indlæg eller det sidste par indlæg – jeg havde også hørt det i det første indlæg, som hr. Lars Barfoed kom med – gik jo på den der måde at afslå på, at vi har nogle problemer her, at man siger, at der er forskel, også når vi er ude i verden inden pensionsalderen, og at det er grundlag for, at vi så ikke behøver at være sådan helt opmærksom på, at der så skulle være en større udligning, når man blev ældre.

Men det sidste, hr. Lars Barfoed her har sagt, synes jeg tyder på, at noget af det, som jo har præget lidt af debatten her, er, at hr. Ole Sohn og SF ved at skyde med spredehagl ikke kan undgå at ramme nogle af de problemer, som vi godt ved findes. Jeg har nævnt et par stykker af dem. Jeg håber også, at hr. Lars Barfoed er enig med mig i, at da man i sin tid vedtog arbejdsmarkedspensionerne, var det et krav fra parterne, at Folketinget så gik ind og løste dem for den fleksible arbejdskraft. Senere er der jo så kommet fleksordningerne til. De skal jo heller ikke ringe-

restilles, fordi de nu påtager sig også at være en del af arbejdsmarkedet.

Kl. 14.20

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg vil bekræfte det, jeg har sagt, at Det Konservative Folkeparti altid er optaget af, om der er grupper i samfundet, der økonomisk er svagt stillet, og som har behov for hjælp. Det er en helt grundlæggende del af den konservative grundholdning, at vi skal tage os af de svageste i samfundet, og derfor skal vi interessere os for denne her problemstilling og løbende overvåge, om der er nogen, der falder bagud.

Så har jeg så påpeget, at man jo ikke kan sige, man får en dårligere købekraft, fordi andre sparer op. Men derfor skal vi da alligevel løbende overvåge, om der er nogen, som i vores velfærdssamfund falder for langt bagud, for så må vi lave nogle selektive, målrettede tiltag i forhold til dem, så de har fornuftige levevilkår.

Med til det hører jo så hele diskussionen om, hvordan vi så sikrer os, at vi i fremtiden har råd til det. Det er vi jo så i fuld gang med at få analyseret i det arbejde, Velfærdskommissionen gør, hvor vi skal være sikre på, at vi også i fremtiden har råd til i det her samfund at sikre de svagt stillede.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til hr. Barfoed. Og det bliver fru Pernille Rosenkrantz-Theil som ordfører.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil godt starte med at slå fast, at det her forslags indhold kun delvis svarer til overskriften om øget lighed i alderdommen. For forslagsstillerne i SF har jo valgt at tage udgangspunkt i arbejdsmarkedspensionerne, og uanset at det her forslag ville være en lappeløsning for nogle enkelte grupper, så medvirker arbejdsmarkedspensionerne i allerhøjeste grad til at øge uligheden i alderdommen.

Indbetalingerne er både for lønmodtagere og for arbejdsgiverne indkomstafhængige og desuden fradragsberettigede. Med andre ord: Jo højere løn, jo højere pension og jo højere fradrag i arbejdslivet. Og det vil altså sige, at skattefordelen er størst, hvis man er en af dem, der betaler topskat i vores samfund.

Derfor er vi altså også i en situation, hvor nogle mennesker, som normalt skulle betale topskat af deres løn, på grund af arbejdsmarkeds-

pensionerne slipper for det, og så skal de betale almindelig bund- eller mellemskat, når de bliver ældre med det resultat, at man udhuler skattegrundlaget og dermed de beløb, velfærdskassen har at gøre godt med. Og derfor er der altså tale om, at de her pensioner ikke bare giver nogle ekstra penge til nogle mennesker, der sparer op, men faktisk forhindrer resten af folkepensionisterne i at få flere penge mellem hænderne. Det er en dybt asocial ordning.

Derfor er Enhedslistens bud på, hvordan pensionerne skal hænge sammen i fremtiden, jo det diktatur, som hr. Bent Bøgsted taler om, nemlig at vi vil have, at man minimum skal have 12.000 kr. at leve for. Vi vil have, at man minimum skal have 12.000 kr. at leve for. Man må ikke falde ned under den grænse. Det kan jeg forstå på Dansk Folkeparti er rent diktatur. Jeg synes altså godt nok, at vi udvider begreberne for, hvad terrorisme og diktatur og den slags er i øjeblikket, men hvis det at få minimum 12.000 kr. om måneden at leve for er diktatur, ja, så begynder jeg vel nærmest at være tilhænger af selv samme.

Men det, at jeg mener, at det her forslag, som SF har stillet, alligevel tager udgangspunkt i en dårlig ordning, skal jo ikke afholde mig fra at se med positive briller på det her forslag, fordi det jo i det mindste kan rette op på nogle af de åbenlyse mangler, der er i det nuværende pensionsystem, og det er et problem, som har fået lov til at udvikle sig i modsætning til det, der faktisk var de oprindelige intentioner med arbejdsmarkedspensionerne.

Her kommer vi til den historie, jeg var lidt inde på tidligere i dag, nemlig at debatten om den supplerende arbejdsmarkedspensionsordning startede i 1980'erne, og det var LO, der fremlagde en rapport, som lagde op til et samlet pensionssystem bestående af folkepensionen, af ATP'en og af arbejdsmarkedspensioner. LO ønskede selvfølgelig en solidarisk ordning, som skulle gennemføres ved lov, og som skulle inddrage alle personer med tilknytning til arbejdsmarkedet.

Sådan blev det som bekendt ikke. Pensionsopsparing blev et overenskomstspørgsmål, et gode, som kun tilfaldt de fastansatte, og som arbejdsløse, aktiverede, førtidspensionister og kontanthjælpsmodtagere blev holdt fuldstændig ude fra. Det var aldrig intentionen. Det var den usolidariske løsning, man gik efter, på trods af at LO havde meldt meget, meget klart ud, at man ønskede lovgivning, at man ønskede Folketinget på banen. Formodentlig har man også dengang

hørt de her tossede undskyldninger som den, vi har hørt fra Dansk Folkeparti i dag, om, at man ikke ønskede at blande sig, at man ikke ønskede at krænke den danske model.

Resultatet er en dybt usolidarisk ordning, som betyder, at uligheden blandt pensionisterne i Danmark er stærkt stigende.

Kl. 14.25

Det er selvfølgelig, fordi arbejdsmarkedspensionerne kun optjenes af løn, og det vil sige, at er man syg, er man på barsel eller på orlov, jamen så står taxameteret stille, så kommer der ikke flere kroner ind på pensionsopsparingen. Det er jo bl.a. også det, der medvirker til, at kvinderne i det danske samfund halter langt bagefter, fordi kvindernes tilknytning til arbejdsmarkedet alt andet lige er mindre end mændenes. Det er selvfølgelig primært på grund af barselorloven, men det handler altså også om, at det er kvinderne, der står først, når der skal fyres i forbindelse med nedgang på arbejdspladserne.

Tilbage i starten af 1990'erne blev det faktisk tilkendegivet fra Socialdemokraterne, at når nu fagbevægelsen havde dækket deres medlemmer i arbejde med pensionsordninger, ja, så skulle det politiske system sørge for, at restgruppen med tilknytning til arbejdsmarkedet blev dækket. Det er aldrig sket, og jeg synes sådan set, at det var på sin plads, om Socialdemokraterne svarede på, om man er villig til at lukke det hul. Man havde regeringsmagten i 10 år uden at røre en finger. Vil det også være tilfældet efter næste valg? Det synes jeg Socialdemokraterne skal svare på.

I dag står vi i en situation, hvor alle de dårligste sider af arbejdsmarkedspensionsordningerne er ved at slå igennem, og hvor nogle af de mest åbenlyse tabere er dem, der i lange perioder har været arbejdsløse og dermed i forvejen har været holdt uden for samfundet.

Folkepensionen i dag er så lav, at de mennesker, der ikke har betydelig supplerende pension, er utrolig dårligt stillet økonomisk – utrolig dårligt stillet økonomisk. De der små lappeløsninger med ældrechecks hist og pist er ganske simpelt ikke nok. Der skal være en bundgrænse for, hvor lidt man må leve for i et samfund, der er så rigt som vores. Og vi synes, at det ville være på sin plads, at vi gennemførte en lov om, at man ikke må falde ned under 12.000 kr. om måneden.

Jeg mener altså, at det her er en lappeløsning, men det er en lappeløsning, der vil stille nogle bestemte udstillede grupper bedre, og derfor vil

Enhedslisten gå positivt ind i den videre behandling af forslaget.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil har fuldstændig ret i sin vurdering af, hvad der blev sagt til arbejdsmarkedets parter, og hvad de fortalte det politiske system. At det var, at man sådan set kunne finde ud af, hvordan man fik det løst for de arbejdsløse og folk af lignende karakter. Derom kan der ikke herske nogen tvivl.

Vi har så prøvet igennem tiden via pensions-tillæg, via vores forslag til den seneste finanslov og via vores skattereformforslag på at få afbødet nogle af disse virkninger. Vi har dog også gjort noget undervejs, det vil jeg heller ikke undlade at gøre opmærksom på.

Men jeg sagde netop i min ordførertale, at SF's forslag har påpeget nogle af de ting, som er nogle konsekvenser af det system, som vi har, og som jeg fortsat mener vi skal være med til at finde løsningerne på.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg synes altså lidt, det er det sædvanlige, når vi begynder at diskutere overførselsindkomster med Socialdemokraterne. Vi kan ikke få nogen klare svar. Jeg synes sådan set, det er ret straight forward at svare ja eller nej til, om man ønsker, at staten skal gå ind og rette op på pensionsforholdene for de grupper, der er på overførselsindkomst. Det synes jeg er ret straight forward. I hvert fald er det ikke noget problem for Enhedslisten at finde ud af, om det er de røde eller de grønne knapper, vi skal trykke på. Så jeg synes, det ville være rart, om Socialdemokraterne kunne komme med den melding.

Det er jo meget flot, at man i 1990'erne kan sige, at det selvfølgelig er en situation, der skal rettes op på, hvorefter der intet sker. Og Socialdemokraterne har jo siddet i en situation, hvor SF, som har stillet forslaget, og Enhedslisten, der altid har bakket op om den model, har kunnet levere et flertal for Socialdemokraterne og De Radikale. Derfor synes jeg sådan set, at det ville være på sin plads, om man gav et fuldstændig klart svar.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil ser bort fra det, der er sket, og kalder det lappeløsninger. Og det er selvfølgelig en måde, man kan debattere på.

Vi mener, at vi har bevæget os i de retninger, og vi mener, vi sådan set har lagt forslag frem, der vil bevæge os også yderligere, således at vi kan nå frem til at få lavet det, som vi sådan set også har talt om, når det drejer sig om arbejdsmarkedspensionerne og de arbejdsløse og om den nye gruppe, der er kommet ind, også fleksjobberne, nemlig ligestilling.

Kl. 14.30

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg synes sådan set overhovedet ikke, jeg ser bort fra, hvad der er sket. Jeg synes, jeg lige præcis analyserer, hvad der er sket.

Det, der er sket på baggrund af den model, som Socialdemokraterne holdt fast i, da Socialdemokraterne sad i regering, er, at uligheden blandt pensionisterne i det danske samfund er eksploderet. Jeg analyserer kvindernes stilling i et pensionssystem, der favoriserer mændene, og på baggrund af den analyse kan jeg ikke slutte andet, end at der er behov for, at der skal ske noget. Der er behov for, at vi får rettet op på den ulighed.

Jeg må bede om at få et klart svar fra Socialdemokraterne, for det er jo et problem, vi allerede kunne analysere os frem til for 10 år siden. På det tidspunkt havde Socialdemokraterne 90 mandater i ryggen her i Folketinget og kunne sådan set bare foreslå at gennemføre en udligning, men det gjorde Socialdemokraterne ikke, og så er det jo flot, at man nu foreslår noget til finansloven.

Jeg skal nok lade være med at skælde ud over, at man kommer på bedre tanker. Men når man har været klar over problemets omfang i 10 år og intet har gjort, synes jeg måske, det er lige flot nok at gøre det på et tidspunkt, hvor man ved, at man ikke råder over 90 mandater. Vi ved jo alle sammen, at vi aldrig får højre side i salen med på at lave den slags udligning. Vi ved, at hvis den skal gennemføres, skal den gennemføres af De Radikale, Socialdemokraterne, SF og Enhedslisten. Det er den eneste mulighed for at få gennemført en udligning.

Formanden:

Tak til fru Pernille Rosenkrantz-Theil, og så er det hr. Mogens Nørgård Pedersen.

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

Det er bestemt en relevant problemstilling, SF peger på med B 196. Vi tror ikke, det er den rigtige måde at gøre tingene på, men det kan forhåbentlig være med til at sætte gang i debatten, så vi kan begynde at arbejde hen imod at få kulegravet hele dette område, for det trænger virkelig til at blive kigget på.

Under debatten er der blevet talt en del om den skævvridning, der sker, når folk er på orlov eller vælger at yde en samfundsindsats på en anden måde end at tjene penge og betale skat. Vi kan i samme forbindelse diskutere, hvorvidt folkepensionen skal være så ensartet, som den er i dag, og en væsentlig ting at diskutere, når vi nu behandler dette spørgsmål, er satspuljen. Hvad med den gruppe, som på forhånd kommer til at halte bagefter, når det gælder pensionsordninger? Det er den gruppe, det også går ud over, når det gælder satspuljemidlerne, og det er noget, som jeg sådan set også synes, det er vigtigt at diskutere.

Vi vil meget gerne være med til en kulegravning af hele området, så der kan blive skabt ikke lighed, men i hvert fald en ensartethed, så alle helt tydeligt er klar over, hvad de kan forvente. Det er f.eks. sådan med hensyn til folkepensionen, at hvis man har en voldsom stor renteindtægt, reducerer den ikke folkepensionen, men har man en stor arbejdsindtægt, reducerer den folkepensionen, så jeg synes virkelig, vi burde sætte os sammen og se, om ikke en stor del af Folketinget kunne blive enige om at gøre noget på hele området – noget der virkelig ændrer forholdene.

Forslaget her betragter vi som noget, der giver mulighed for at rejse debatten, og det er fint nok. Men det løser ikke problemet fuldstændig, det vil kun være en lille lappeløsning, og vi er ikke engang sikre på, at det er den rigtige løsning, så derfor kan vi altså ikke støtte forslaget.

Formanden:

Tak til hr. Mogens Nørgård Pedersen, og så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Ole Sohn.

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne starte med at takke hr. Mogens Nørgård Pedersen for en konstruktiv tilgang til forslaget. Det er jo klart, at når man fremsætter

et beslutningsforslag, er det, fordi man gerne vil have rejst en debat om et problem, man mener er påtrængende, og den tilgang, Kristendemokraterne har til forslaget, er for mig at se i hvert fald konstruktiv. Jeg kan også konstatere, at holdningen sådan set deles af om ikke et flertal i Folketinget, så i hvert fald af et flertal af partier i Folketinget og vel også et flertal i befolkningen, hvis man skal tro på opinionsmålingerne, så der er håb forude.

Kl. 14.35

Der er virkelig et problem, og det skitserede den fungerende minister jo også indledningsvis. Nu er jeg ikke enig i forudsætningerne, men jeg enig i, at selvfølgelig koster det penge at gennemføre forslaget. 4 mia. kr. er stærkt overdrevet, men et milliardbeløb vil det koste, og alene det er jo en konstatering af, at vi har et problem med for store uligheder i samfundet, og derfor skal vi have gjort noget ved det.

Jeg anerkender, at der er gjort tiltag, siden arbejdsmarkedspensionerne er blevet etableret, og godt for det, for det er der sådan set givet tilsagn om. Det er fuldstændig korrekt, at da man midt i 1980'erne startede arbejdsmarkedspensionerne, var der et krystalklart tilsagn fra politisk side om, at hvis arbejdsmarkedets parter gik i gang med at lave arbejdsmarkedspensionerne, ville det politiske system hanke op i dem, der helt eller delvis var sat udenfor, altså folk på arbejdsløsheds- eller sygedagpenge, førtidspensionister, kontanthjælpsmodtagere, folk på barselord osv. De skulle hjælpes.

Noget er der også sket. Bl.a. omfatter ATP-ordningen nu en del arbejdsløse, og førtidspensionsreformen med den supplerende arbejdsmarkedspension er gennemført. Det er en frivillig ordning, og glædeligvis er der mange, der gør brug af den. I den forbindelse er jeg faktisk glad for, at det er socialministeren, der er fungerende beskæftigelsesminister, for jeg har et spørgsmål til socialministeren.

Jeg mener, der er det problem med lige nøjagtig den supplerende arbejdsmarkedspension for førtidspensionister, at kommunerne i meget høj grad rådgiver vidt forskelligt, hvis de da overhovedet rådgiver. Hvis vi ser på kommuner for kommune, er nogle kommuner gode til at rådgive, og derfor er der mange, som tilmelder sig, når de kommer på førtidspension, fordi de kan se, at her er der virkelig noget, som de kan få gavn af. Men andre kommuner gør ingenting, og derfor bliver førtidspensionisterne ikke tilmeldt. Det kan konstateres, når de på et tids-

punkt henvender sig i pensionskasserne, hvis de har arbejdsmarkedspension.

Jeg har talt med Pension Danmark, som dækker en del af de ikkefaglærte grupper. De kan konstatere, at det er vidt forskellige måder, kommunerne rådgiver på, og at de selv må tage over for at få sat gang i sagerne. Derfor er det et spørgsmål om, at der undervejs bliver lavet en status kommune for kommune over, hvor mange førtidspensionister der er tilmeldt ordningen, for at vi kan se, om der skal gøres nogle flere tiltag i form af øget rådgivning eller eventuelt obligatoriske ordninger. Jeg ved det ikke, jeg har ikke taget stilling til det, men vi må i hvert fald have afdækket problemet, så vi får lukket de fleste mulige huller.

Når det er sagt, vil jeg godt sige mere generelt, at vi har fremsat forslaget, fordi det er sådan, at når arbejdsmarkedspensionerne er fuldt implementerede – det bliver de sandsynligvis snart – og man går 25 år frem i tiden, vil arbejdsmarkedspensionerne udgøre to tredjedele af pensionen for folk, som har haft fast beskæftigelse. Derfor er det klart, at folk, der kun har haft en midlertidig eller meget sporadisk tilknytning til arbejdsmarkedet livet igennem, uhjælpelig kommer til at sakke agterud, og det må vi gøre noget ved.

Det er klart, at man kan indtage den holdning, som hr. Flemming Oppfeldt gjorde. Jeg er i øvrigt ret overbevist om, at hr. Flemming Oppfeldt kan være glad for, at statsministeren ikke overværede talen, for så er jeg ret sikker på, at han var blevet trukket til side og enten var blevet rykket i de små hår ved ørerne eller havde fået en ørefigen eller måske en sveder, for det var jo direkte i strid med statsministerens intention om ikke at åbenbare over for offentligheden, hvad minimalstaten går ud på.

Hr. Flemming Oppfeldt holdt en åbenlys minimalstatstale: Hvis de, der ikke kan klare sig selv, ikke tager et arbejde, er de selv ude om det, så ud til siden med dem. Det er jeg ikke sikker på at statsministeren havde brudt sig om, hvis han havde hørt det, og det var også derfor, jeg blev lidt overrasket over talen og faktisk mente, at det lå uden for enhver form for mulighed for at komme i diskussion. Men når Venstre har tænkt spørgsmålet ordentligt igennem, tror jeg nu ikke, de har den opfattelse, at hvis folk ikke er på arbejdsmarkedet, er det deres egen skyld. Jeg tror faktisk, at både statsministeren og beskæftigelsesministeren mener, at hvis folk bliver arbejdsløse, er det sådan set ikke primært deres

egen skyld, men fordi samfundet ikke har været i stand til at skabe de nødvendige job.

Når folk som følge af dårligt arbejdsmiljø bliver slidt op eller kommer til skade og bliver førtidspensionister, er det ikke nødvendigvis, fordi de selv har lagt hånden ind under hammeren. Sådan set er det ofte uden egen skyld, man kommer til skade, og derfor mener jeg faktisk også, at samfundet som sådan har et vist ansvar for at sikre, at de ikke bliver straffet unødigt på økonomien.

Kl. 14.40

Jeg er glad for de positive meldinger, der er kommet fra Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Enhedslisten og Kristendemokraterne, for det giver jo håb om, at vi kan få hanket op i problemerne – om ikke før, så efter valget. Jeg vil også godt anerkende, at Det Konservative Folkeparti efter den almindelige polemik, som selvfølgelig også hører til i en folketingsdebat, trods alt endte med at sige, at der er et problem, må vi se på det.

Derfor mener jeg sådan set, det mest seriøse, man kan gøre for at komme videre, er at tage den tråd, som Kristendemokraterne lagde ud, op og se at få kulegravet området. Det gør jeg gerne, og vi kunne jo tage sagen op under udvalgsbehandlingen og ende med at afgive en beretning og få sat et kulegravningsarbejde i gang. Så kunne vi blive oplyst på et bedre fundament, så kunne vi se, hvor der skal sættes ind, hvilke værktøjer vi har til rådighed i dag, og hvad vi kan trække på. Det kan være ATP, det kan være den frivillige arbejdsmarkedspension for førtidspensionister, og vi kan få at se, hvilke grupper der ikke er omfattet af disse ordninger og sakker endnu længere agterud, så vi får et totalt overblik og kan se, om der skal bygges en ny ordning op, og om der skal foretages en regulering af de eksisterende værktøjer, så vi bliver i stand til at handle.

Hvis jeg trods alt skal se positivt på den melding, som kom fra Dansk Folkeparti, forstod jeg på hr. Bent Bøgsted, at hvis der er grundlag for, at sagen skal undersøges mere grundigt, for at vi kan danne os et overblik over, hvor ulighederne findes, og hvordan vi kan tage fat på at få dem fjernet, er der mulighed for, at også Dansk Folkeparti vil være med til at se på det. Det betragter jeg som noget positivt, og tilbage står sådan set, at kun Venstre har meldt sig helt ud af forsøget på at finde en ordentlig løsning på det problem, det er at skabe øget lighed i alderdommen set i lyset af, at arbejdsmarkedspensionen nu bli-

ver fuldt implementeret for folk, som er i arbejde.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Det er da en underlig konklusion, for der var jo overhovedet ikke nogen opbakning til forslaget. Det var et rungende nej, der var kun et måske fra Socialdemokratiet, det var alt, hvad der kom ud af det.

Med hensyn til referatet af Venstres indlæg var det forfærdeligt at høre, at vi talte om minimalstat, at arbejdsløse selv havde skylden, og at samfundet ikke har noget ansvar. Tværtimod fremhævede jeg, at samfundet har et ansvar for, at når folk bliver ældre, har de et rimeligt levestandardniveau, og jeg fremhævede også de ordninger, der er lavet.

Når jeg ser på SF's forslag og på de præmisser, der ligger i SF's forslag, vil jeg spørge SF: Man har lavet et forslag, som siger, at når der er arbejdsmarkedspensioner for folk på arbejdsmarkedet, skal de, der er på overførselsindkomst, op på arbejdsmarkedspensionsniveauet. Hvorfor har man ikke taget andre grupper med? Hvorfor er de selvstændige ikke omfattet af forslaget, og hvorfor er de grupper, der ikke er omfattet af arbejdsmarkedspensioner, ikke omfattet af forslaget? Hvad er forklaringen på det?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil lige starte med at sige til Venstres ordfører, at fordi jeg blev så overrasket over Venstres ordførertale, noterede jeg faktisk lidt af talen ned.

Jeg indrømmer, at udlægningen af minimalstatstalen og statsministerens ørefigen til hr. Flemming Oppfeldt er min egen konklusion af hr. Flemming Oppfeldts indlæg, og den står selvfølgelig fuldstændig for min egen regning. Men så sagde Venstre, at folk kan jo bare spare op! Ja, det er klart, at det kan man, hvis man har noget spare op af, men det kræver, at man har et arbejde. Jeg går ud fra, at hr. Flemming Oppfeldt er af den opfattelse, af når man er på overførselsindkomst, er der ikke synderlig meget at spare op af, hvis man også skal have tilværelsen i dagligdagen til at hænge sammen, så derfor er der behov for en udligning.

Jeg vil i øvrigt sige, at vi har intet imod at udvide forslaget, hvis vi har glemt nogle grupper, som burde tages med. Men nu er det jo sådan, at selvstændige har nogle særdeles gode mulighe-

der for at oprette selv pensioneringsordninger ved hjælp af skattefradrag, både hr. Flemming Oppfeldt og undertegnede ved, at der eksisterer regler, som giver mulighed for det. Men det er klart, at vil man medvirke til, at der også sker noget for de selvstændige, så gerne for min skyld, for der er faktisk mange små selvstændige næringsdrivende, som har utrolig store problemer med at få deres økonomi til hænge sammen, specielt når de når pensionsalderen, så det er sådan set en relevant problemstilling, hr. Flemming Oppfeldt rejser.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Dermed fik jeg jo afsløret hulheden i forslaget.

Jeg spurgte: Hvad med de selvstændige, og hvad med dem, der ikke er dækket af en arbejdsmarkedspension, for der er jo stadig folk, der ikke er dækket af en arbejdsmarkedspension? Nu siger SF, at forslaget skal forstås sådan, at selv hvis man ikke er dækket, selv hvis man ikke har tegnet forsikring, sikrer SF's forslag, at til allersidst kommer alle på arbejdsmarkedspensionsniveau, uanset om de har indbetalt til ordningen eller ej.

Kl. 14.45

Det, der er Venstres pointe, er, at de, der i dag indbetaler til deres arbejdsmarkedspension som en del af deres overenskomst, da også skal have en gevinst ud af det. Det andet er da at se ned på dem, der har lavet de overenskomster ude på arbejdsmarkedet igennem 1990'erne.

Alle de, der lægger 10 pct. til side, vil jo blive straffet i forhold til dem, der ikke har lagt 10 pct. til side. Det her forslag koster 4 mia. kr., som skal kræves op i skat af alle.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

To ting. For det første er jeg nødt til at gentage, at ønsket om at få dækket de grupper, som er midlertidigt eller permanent marginaliseret på arbejdsmarkedet, af en pensionsordning ikke er noget, SF har opfundet. Det er sådan set noget, LO har opfundet. Det var en forudsætning, da man startede arbejdsmarkedspensionsordningerne.

Så det er helt naturligt, at de folk, som ikke er på arbejdsmarkedet, bliver sikret. Det var sådan set hele ideen med arbejdsmarkedspension. Hr. Flemming Oppfeldt er selvfølgelig undskyldt for, at han ikke kender baggrunden for arbejds-

markeds pensionens opbygning. Men sådan hænger det altså sammen.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Er hr. Ole Sohn ikke enig i, at de personer, der er omfattet af det forslag, vi her drøfter, så ville opleve en indtægtsfremgang, når de kommer over i pensionistalderen, hvis det her forslag blev vedtaget, fordi de så lige pludselig ville få nogle ydelser fra deres opsparede arbejdsmarkeds-pension, hvor de før kun fik overførselsindkomst? Og er det ikke et problem? Eller er det o.k.?

Så vil jeg også gerne spørge: Hvorfor er det et problem set med SF's øjne, at der er en indkomstforskel, når man er i pensionistalderen, men ikke et problem at en endnu større indkomstforskel er til stede før pensionistalderen?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jamen altså jeg ved ikke rigtigt, hvoraf det skulle fremgå, at SF mener, det er et problem, at der er indkomstforskelle i samfundet. Det har der altid været, og det vil der altid være. Jeg kan ikke forestille mig andet, end at der altid vil være indkomstforskelle.

Det, der er opgaven, er selvfølgelig at sørge for, at indkomstforskellene bliver mindst mulige fremfor størst mulige. Og der er vi forskellige. Måske ikke forskellige i menneskesyn, for nu at replicere på det, men så har vi et forskelligt holdningsmæssigt udgangspunkt for, hvordan samfundet skal indrettes.

Det er fuldstændig korrekt, som hr. Lars Barfoed siger, at hvis vores forslag bliver gennemført, så er der nogen, der får en indkomstfremgang som pensionister. Det er sådan set også det, der er hele pointen i det. Det var polemisk sagt, for hr. Lars Barfoed mener vel givetvis, at de ville få mere som pensionister, end de har fået igennem livet.

Det, der er pointen, er, at hvis man i en periode – og det er der f.eks. mange bygningshåndværkere, der er – er ledig i lange perioder, så bliver der ikke sparet op. Det bliver man så straffet for, fordi man tilfældigvis udfører en opgave for samfundet, samtidig med vi indretter et dagpenge-system, der gør, at det er utrolig let at fyre folk. Dermed mister de netop en opsparingsordning.

Det mener vi sådan set ikke er rimeligt. Derfor mener vi, at der skal laves en eller anden form for dækning.

Så er der folk, der bliver knoklet ned af dårligt arbejdsmiljø. Det er sådan set ikke deres skyld. Det er sådan set, fordi vi har en for slap arbejdsmiljølovgivning. Er det rimeligt, at de skal straffes for det? Nej, det synes vi ikke.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Min hensigt med at spørge til det her med indkomstforskellene før og efter, man er blevet pensionist, er jo også at sige, at det, der vel set med mine øjne burde være hensigten, er løbende at sikre, at de, som har den laveste indkomst som pensionister, trods alt har en fornuftig købekraft, så de kan leve en fornuftig tilværelse.

Det har alle krav på i et velfærdssamfund. Men det er af mindre betydning, hvor mange der så har endnu mere, og hvor meget mere de har. Det synes jeg er et mindre problem.

Det, jeg hører SF sige, er sådan set, at det er selve indkomstforskellen, der er problemet. Og der er det så bare, jeg siger, at den jo også var der før pensionisttilværelsen. Da var den bare endda endnu større. Hvorfor er det så, SF lige nu synes, det er et stort problem, at når man bliver pensionist, så er der en indkomstforskel, for den har jo været der livet igennem for de pågældende?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er klart, at en arbejdsmarkeds pension for en, der tjener 500.000, alt andet lige vil være større end en arbejdsmarkeds pension for en, der tjener 200.000 selv ved den samme procentsats. Det er, for nu at blive ved fru Pernille Rosenkrantz-Theils bemærkning, sådan set logik for burhøns, at den forskel vil være der. Den vil selvfølgelig også være der fremover.

Kl. 14.50

Det, vi peger på, er, at når man opbygger et arbejdsmarkeds pensionssystem, som dækker hele arbejdsmarkedet, og det er den måde, vi har valgt at indrette vores pensionssystem – jeg vil i øvrigt i parentes bemærket sige, at man så kan diskutere historisk, hvem der var for og imod, da man startede – så kan vi i hvert fald konstatere, at det er det, der gør, at det danske samfund er væsentligt mere robust end samfundene i en lang række af de andre europæiske lande, som ikke har sparet op.

På den måde har vi foregrebet nogle udfordringer, som vi står over for. Men vi synes, det er rimeligt, at de forudsætninger, der lå til grund, dengang man startede arbejdsmarkeds-pensionsreformen i slutningen af 1980'erne, også bliver indfriet. Det var netop, at man skulle sikre, at der blev givet en dækning til dem, som var midlertidigt ledige i kortere eller længere tid eller hele arbejdslivet igennem. Det er sådan set bare det, vi har peget på.

Jeg erkender, at man altid kan diskutere, at når man som opposition laver et beslutningsforslag, så har man ikke det samme apparat til rådighed som et ministerium, og det er derfor, man laver et beslutningsforslag. Det er netop for at få undersøgt og klarlagt, hvori problemerne ligger, og hvordan vi kan løse det.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 200:

Forslag til folketingsbeslutning om valgfrihed mellem barselsdage og flere omsorgsdage.

Af Lotte Bundsgaard (S) m.fl.
(Fremsat 27/4 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Beskæftigelsesministeren (Henriette Kjær, fg.): Regeringen har sikret, at alle nybakte forældre har fået 1 års fleksibel barselorlov med fulde dagpenge. Det giver familierne mulighed for at give deres barn en nænsom start på livet. Det giver familierne frihed og fleksibilitet til at tilrette-

lægge deres hverdag og kombinere et aktivt familieliv med et godt arbejdsliv.

Det er efter min mening meget vigtigt, at familierne har den frihed og fleksibilitet. Børnene er det grundlag, som vi skal bygge på i fremtiden. Vi skal forholde os positivt til fremtidens borgere og vise den fleksibilitet, der skal til. Det er især børnene, det kommer an på her. Det kommer jo tifold tilbage senere.

Jeg tror også, at virksomhederne kan få mere ud af deres medarbejdere ved at tilbyde familierne nogle fleksible vilkår, der gør hverdagen lettere. Set med mine øjne ligger den helt afgørende forbedring i, at kvinderne får bedre mulighed for at bevare kontakten til arbejdsmarkedet og fastholde deres kompetencer.

Socialdemokraterne har lige fra starten været imod forslaget om 1 års fleksibel barselorlov. Familierne derimod har taget godt imod den fleksibilitet, de har fået til selv at tilrettelægge orloven. Over 10.000 familier har brugt de nye muligheder for fleksibilitet.

Nu foreslår Socialdemokraterne så, at børnefamilierne skal have mulighed for omsorgsdage, men Socialdemokraterne glemmer at fortælle, at de samtidig skærer i barselorloven for dem, der vælger barselorlov kombineret med omsorgsdagene.

Så vidt jeg husker af forhandlingerne om barselreformen, mente Socialdemokratiet, at med ophævelse af børnepasningsorloven blev barselorloven forringet, hvilket var en af grundene til, at de ikke kunne stemme for. Med dette forslag forringer Socialdemokratiet først for alvor den samlede barselorlovsperiode.

Der er ikke så meget nyt i Socialdemokraternes forslag. De taler om flere valgmuligheder, men det, de foreslår, er at begrænse familiens valgmuligheder. Den nuværende barselorlov giver forældrene rigtig mange muligheder for at indrette sig og rigtig mange muligheder for at konvertere barseldage til omsorgsdage, når blot det sker efter aftale med arbejdsgiveren.

Socialdemokraterne siger, at det skal man kunne gøre på to måder, og så det er en ret, man har. Arbejdsgiveren behøver ikke at være indforstået.

Jeg vil godt i den forbindelse minde om, at der heller ikke i overenskomsterne er et ubetinget krav om at afholde omsorgsdage. Langt de fleste overenskomster forudsætter, at arbejdet tillader fraværet. Den afvejning, som dette er udtryk for, synes jeg falder godt i tråd med, at omsorgsdage er en del af de almindelige løn- og